

Tankar kring företagande

Grenseløs kompetanse – ett Interregprosjekt

- Ungdomars drömmar och verklighet: En enkätstudie
- Från skola till jobb: Hvordan bakgrunn former unges karrierevalg? En registerstudie
- Framtidens kompetens: Hva ser arbeidsgivere etter - og hvor finner de den? En intervjustudie

Köns – och
geografiska
perspektiv

Interreg

Sverige – Norge

Medfinansieras av
EUROPEISKA UNIONEN

Projektgrupp:
Ingrid Zakrisson
Barbro Widerstedt
Maria Bogren
Birgitte Hovdan
Gro Talleraas

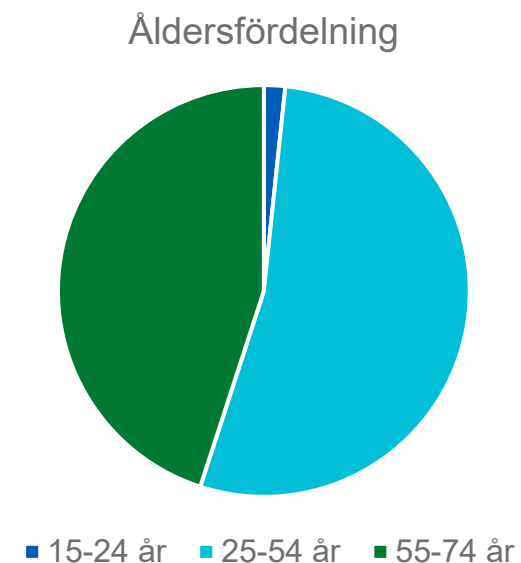
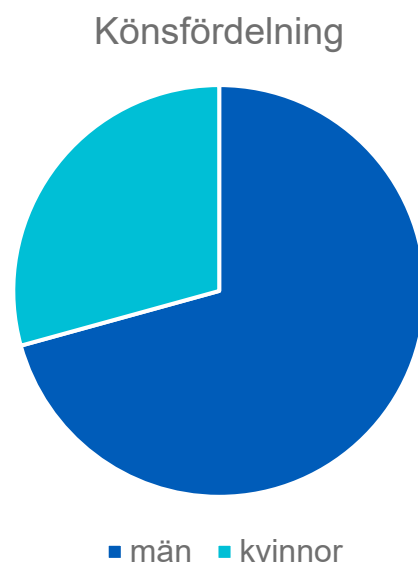
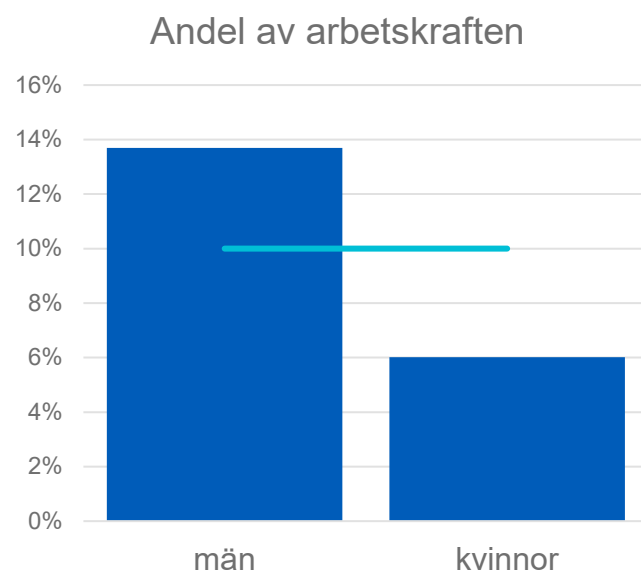

Innehåll

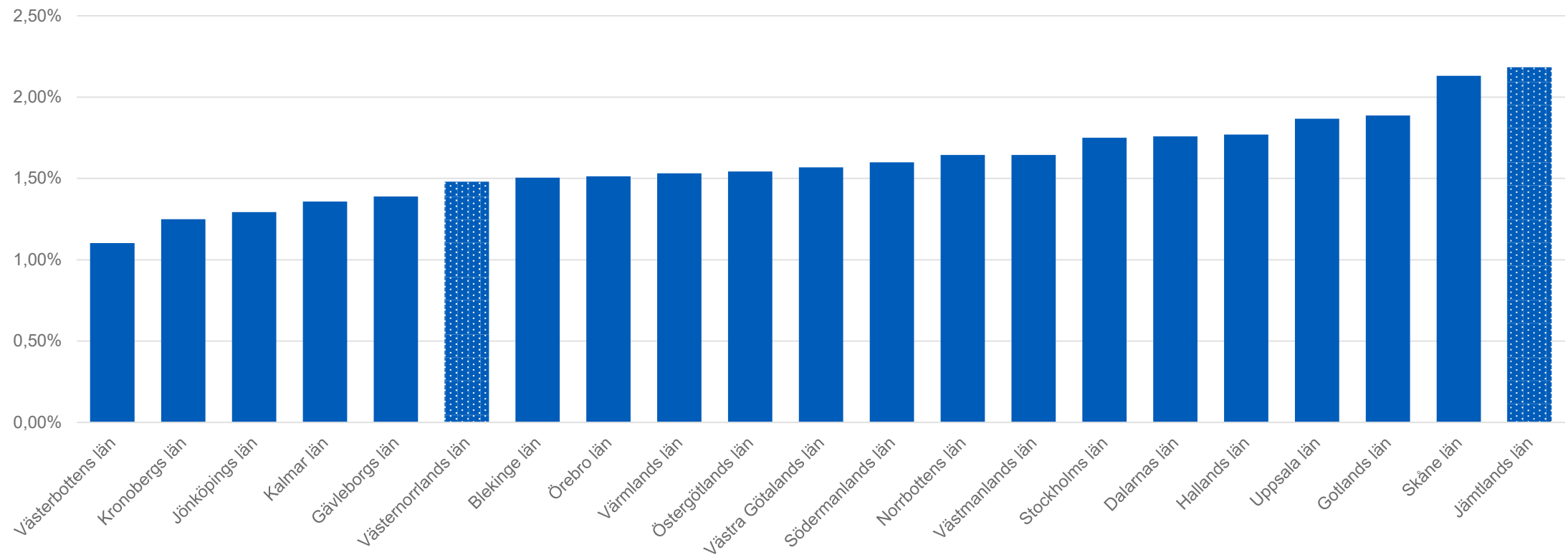
- Statistik om företagande i Sverige och Norge
- Resultat av enkätundersökning bland unga i Jämtland, Västernorrland och Trøndelag

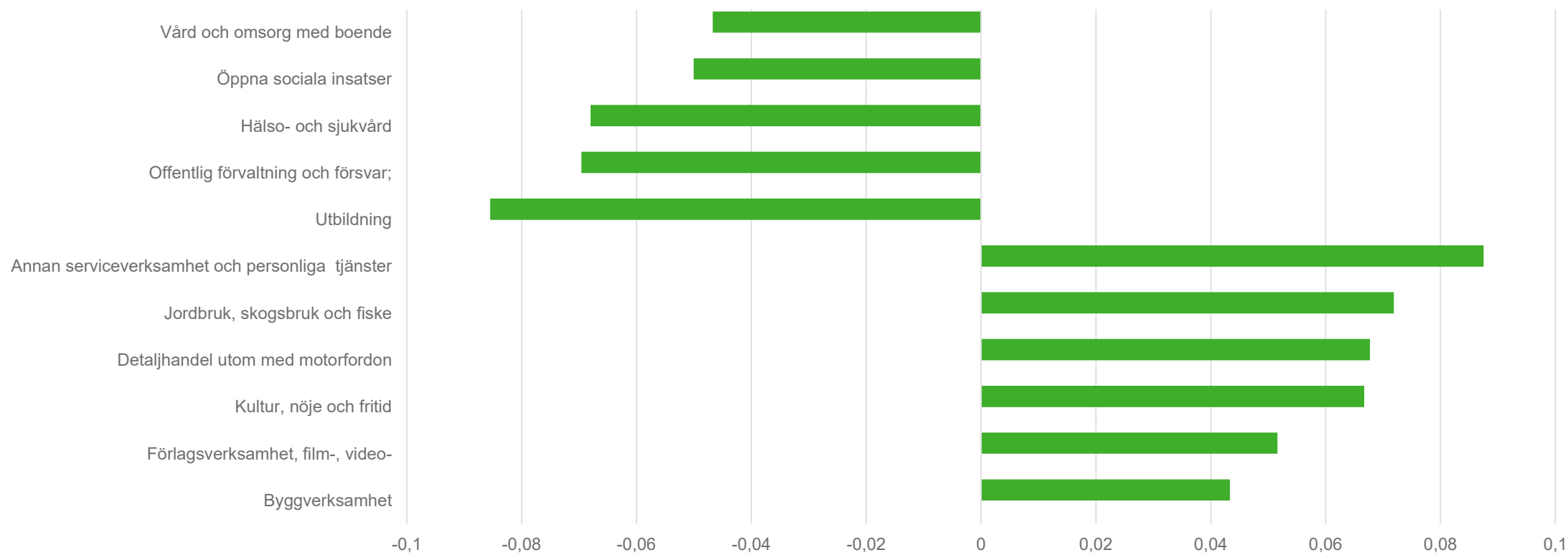
Företagande i Sverige

Ungdomars företagande – per län (2024)

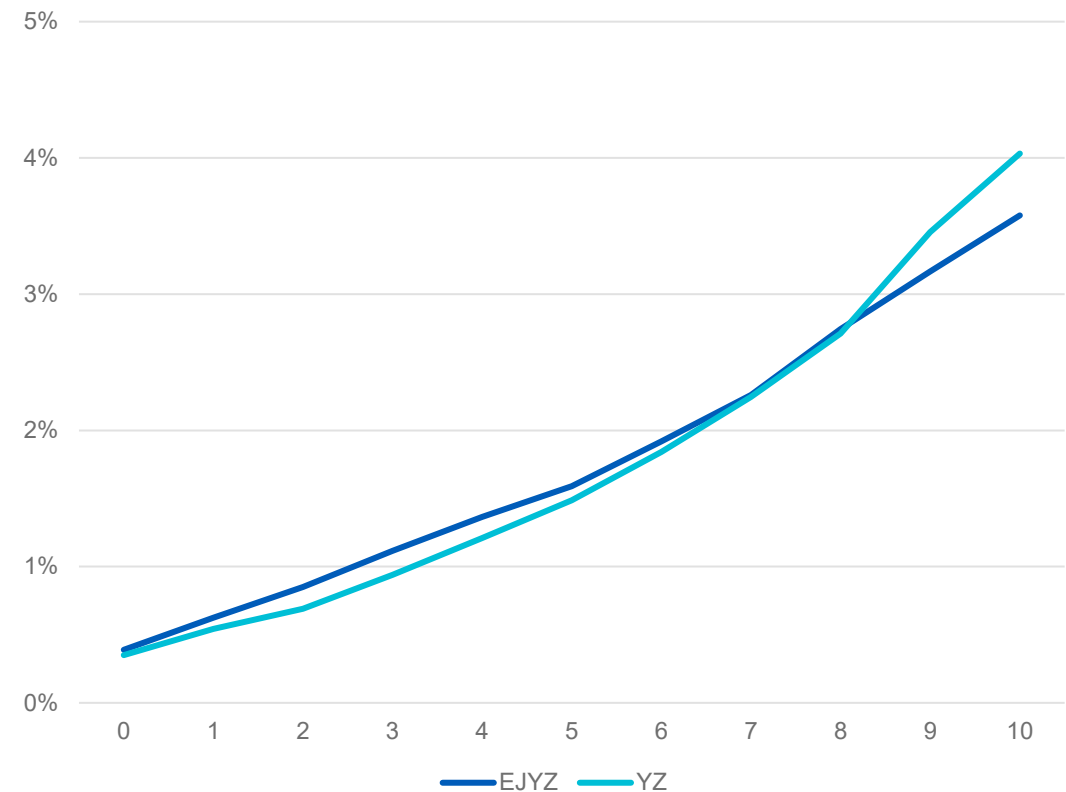

Ungdomars företagande – per bransch 2024

Företagande i kullen födda 1991/1992

- Andelen företagare ökar stadigt under perioden efter skolan
- Lägre än befolkningen
 - "Hinner ikapp"
- Ingen skillnad i mönstret mellan YZ och övriga landet
- Ungefär 8 % är kombinatorer år 10
 - Högre i YZ
 - Väg in i företagande?

11,9 %

av personlige etablerere
av nye foretak i Norge
i 2024 var 16–24 år

9 300

unge gründere 16–24 år
i 2023

+14 %

fra året før

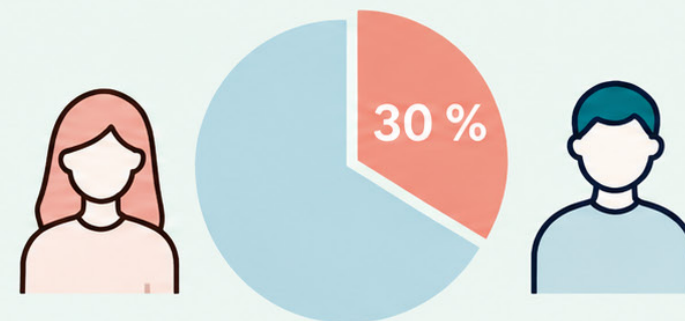

+36 %

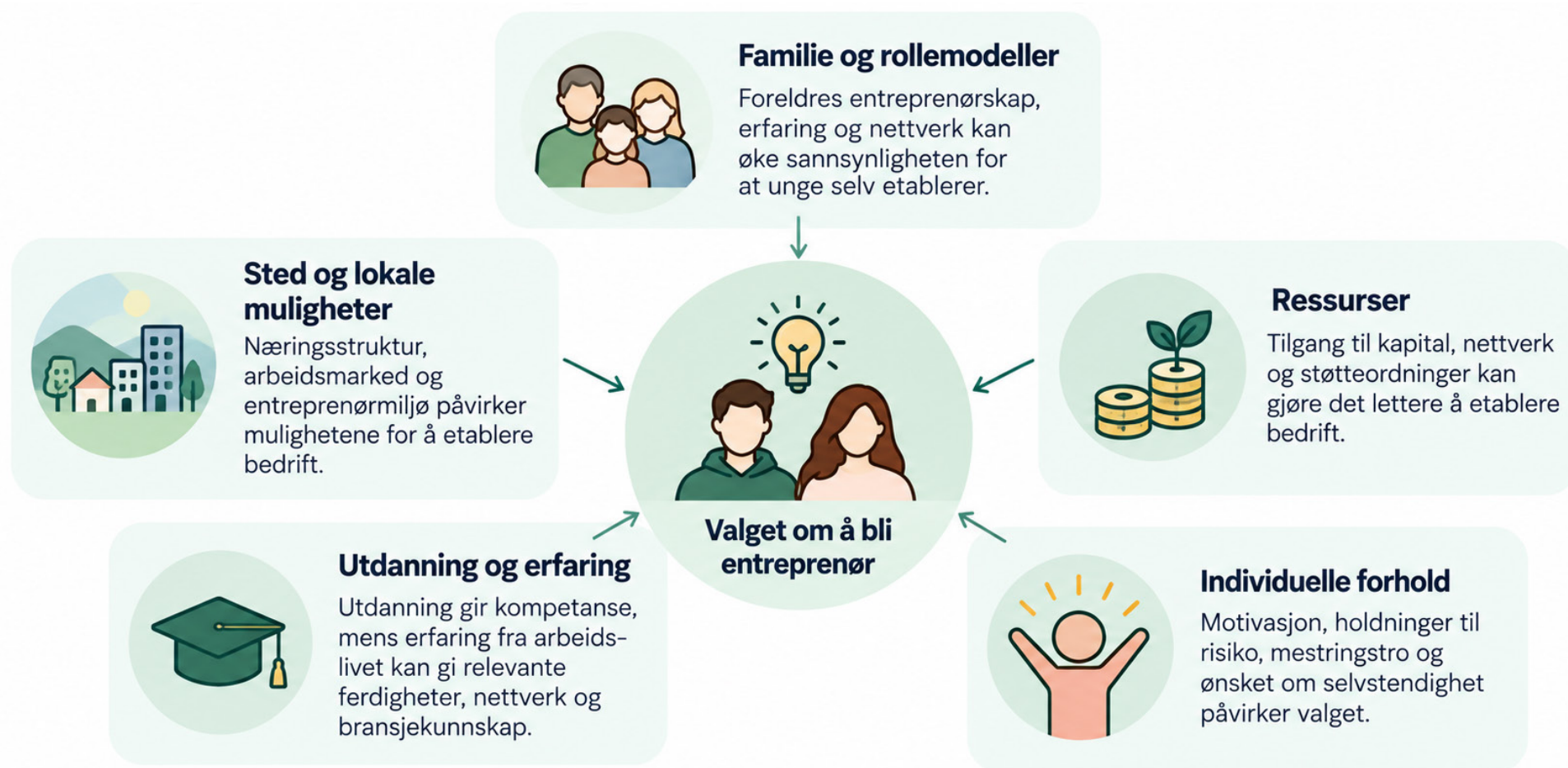
blant unge som etablerte
aksjeselskap

ca. 30 %

av etablererne i Norge
er kvinner

Hva påvirker valget om å bli entreprenør?

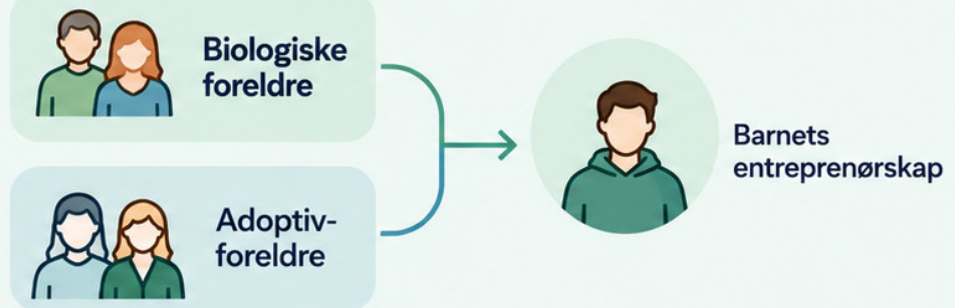
Spiller foreldrene en rolle?

~60 %
høyere sannsynlighet

Barn av entreprenører har rundt 60 % høyere sannsynlighet for selv å bli entreprenører.

Svenske register- og adopsjonsdata

Gjør det mulig å skille mellom påvirkning før fødsel og påvirkning fra oppvekstmiljøet.

Mulige mekanismer

Rollemodeller

Kunnskap

Nettverk

Ressurser

REGISTERDATA

Hva gjør unge faktisk?

Hvem blir
entreprenører?

Hvordan utvikler
yrkesvalgene seg?

Hvilken betydning har
familie og sted?

Men hva
skjer før
valgene tas?

SPØRREUNDERSØKELSEN

Hva kan unge forestille seg?

Kan de tenke seg å drive bedrift?

Innenfor hvilke områder?

Finnes det forskjeller mellom
grupper?

To perspektiver på unges entreprenørskap:
forestillinger om framtiden og faktiske yrkesvalg.

Enkätundersökningen

JÄMTLAND/VÄSTERNORRLAND:

- 851 deltagare
- 59% kvinnor
- 16 till 19 år
- 93% går i gymnasiet
- 61% högskoleförberedande program

TRØNDELAG:

- 721 deltagare
- 60% kvinnor
- 16 till 19 år
- 90% i gymnasiet
- 51% högskoleförberedande program

Fokus har traditionellt varit på personlig inställning såsom entreprenöriellt förhållningssätt, inställning till risk, etc.

Men olika typer av företagande appellerar sannolikt till olika egenskaper och förmågor

Vad har vi frågat om?

- * ta initiativ og jobbe selvstendig, ta ansvar og ta beslutninger
- * tenke analytisk, løse problemer og være fleksibel

Agens/framåtanda

- * være empatisk, kunne samarbeide, ingyte tillit
- * kommunisere, være serviceorientert, en god pedagog

Välvilja/serviceinriktning

kunne lede andre, inspirere

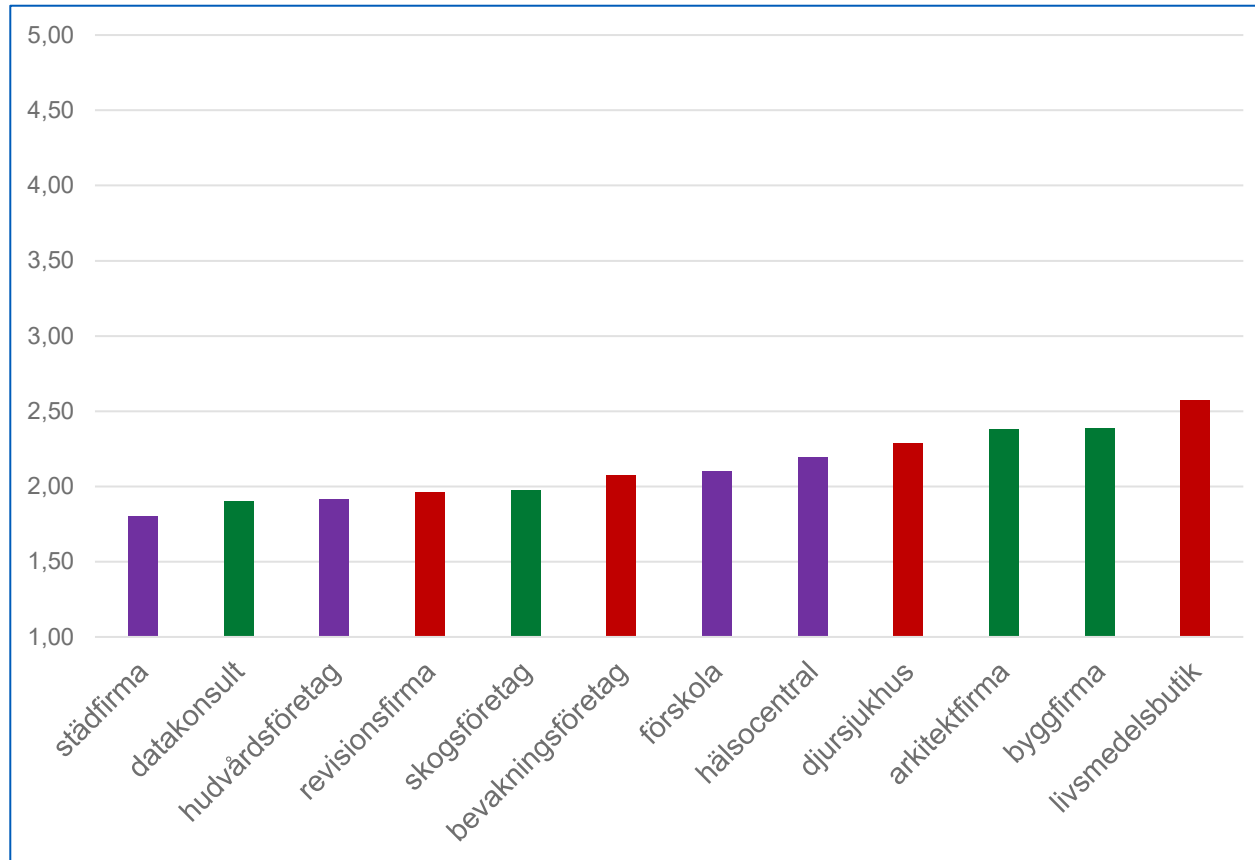
Bilden av
vad som
krävs i olika
typer av
företag

Bilden av
vad man
själv är bra
på

Mål och
värden i
livet

entreprenör
skapsmål

Skulle du kunna tänka dig att driva ett [TYP AV FÖRETAG]?

Mansdominerade branscher:

- Datakonsult
- Arkitektfirma
- Skogsföretag
- Byggfirma

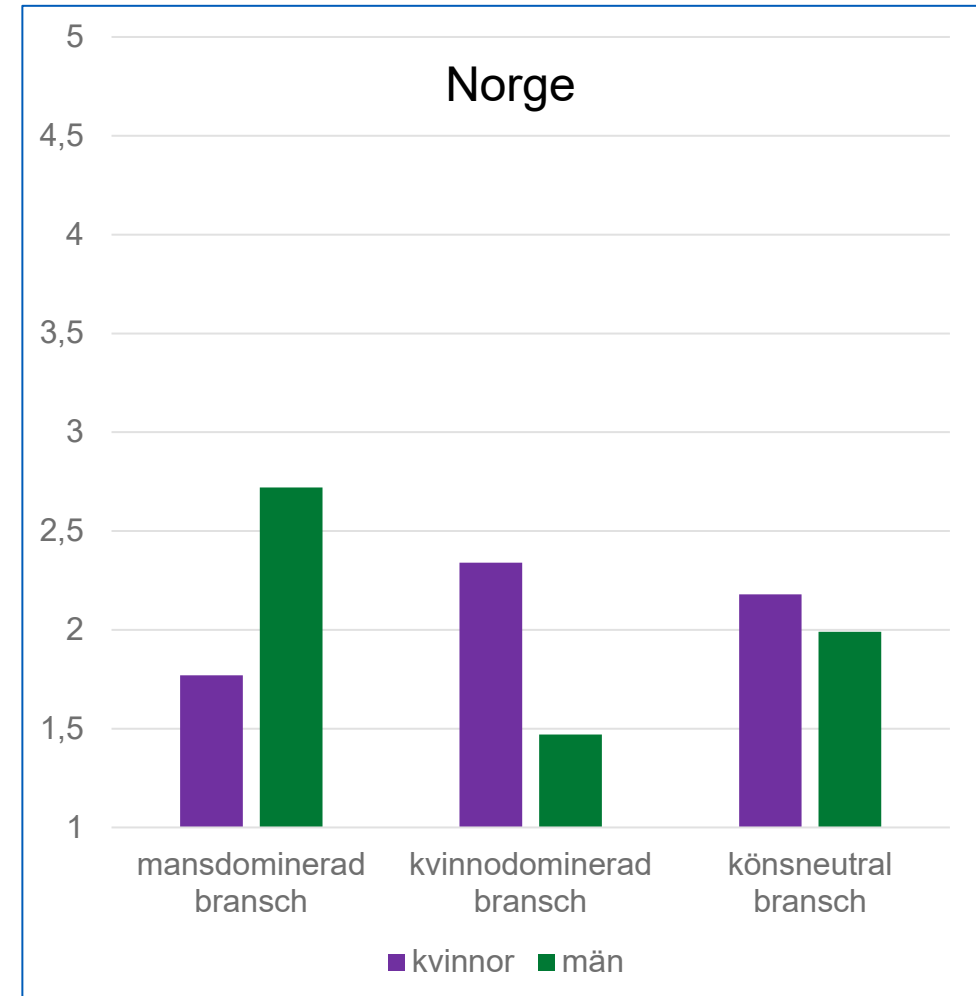
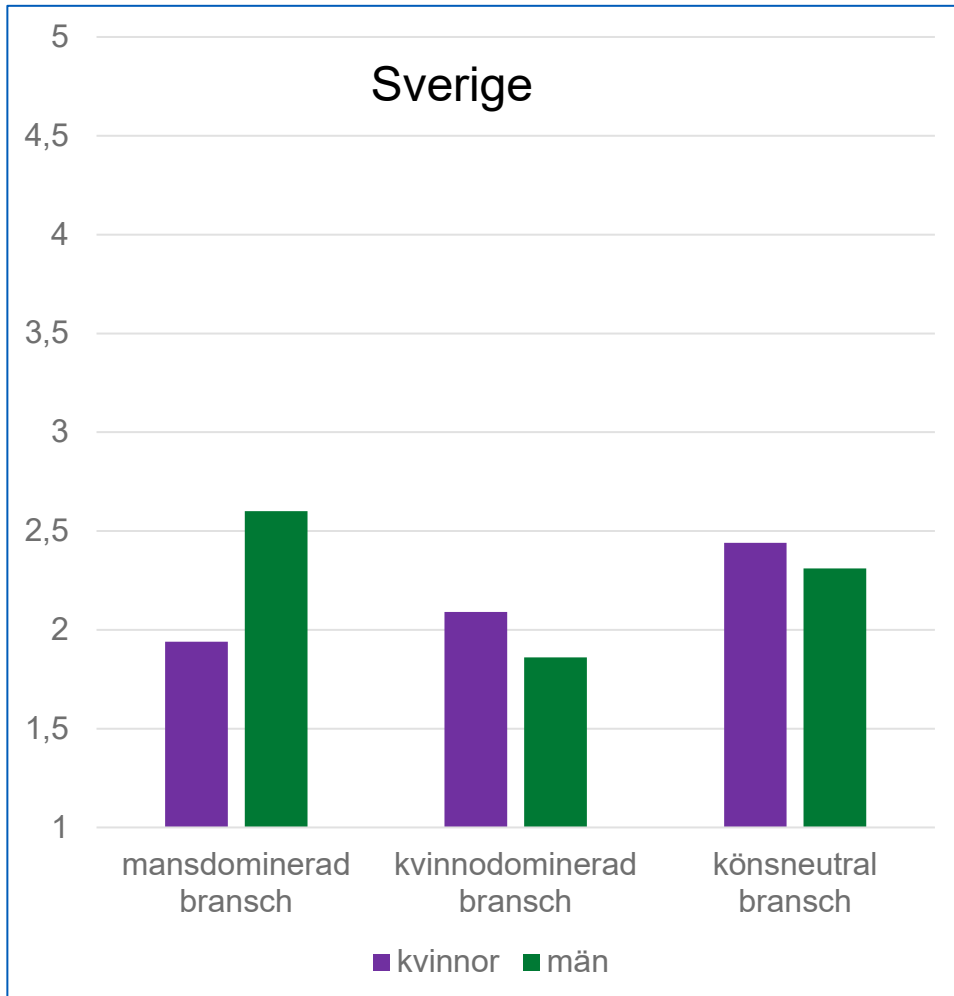
Kvinnodominerade branscher:

- Hälsocentral
- Förskola
- Hudvårdsföretag
- Städfirma

Könsneutrala branscher:

- Revisionsfirma
- Djursjukhus
- Livsmedelsbutik
- Bevakningsföretag

Intresse att driva företag

Vad leder till intresse att driva företag?

Mansdominerad bransch:

- Ju mer företagandet bedöms kräva **framåtanda, analytiska förmågor**, etc.
- Ju mer företagandet bedöms kräva **kommunikationsförmåga, empati**, etc.
- Ju högre grad de har av **entreprenörskapsmål**

Kvinnodominerad bransch:

- Ju mer företagandet bedöms kräva **kommunikationsförmåga, empati**, etc.
- Ju mer företagandet bedöms kräva **ledarskapsförmåga**

Könsneutral bransch:

- Ju mer företagandet bedöms kräva **kommunikationsförmåga, empati**, etc.
- Ju högre grad de har av **entreprenörskapsmål**

Vad leder till intresse att driva företag? Pojkar respektive flickor

Pojkar:

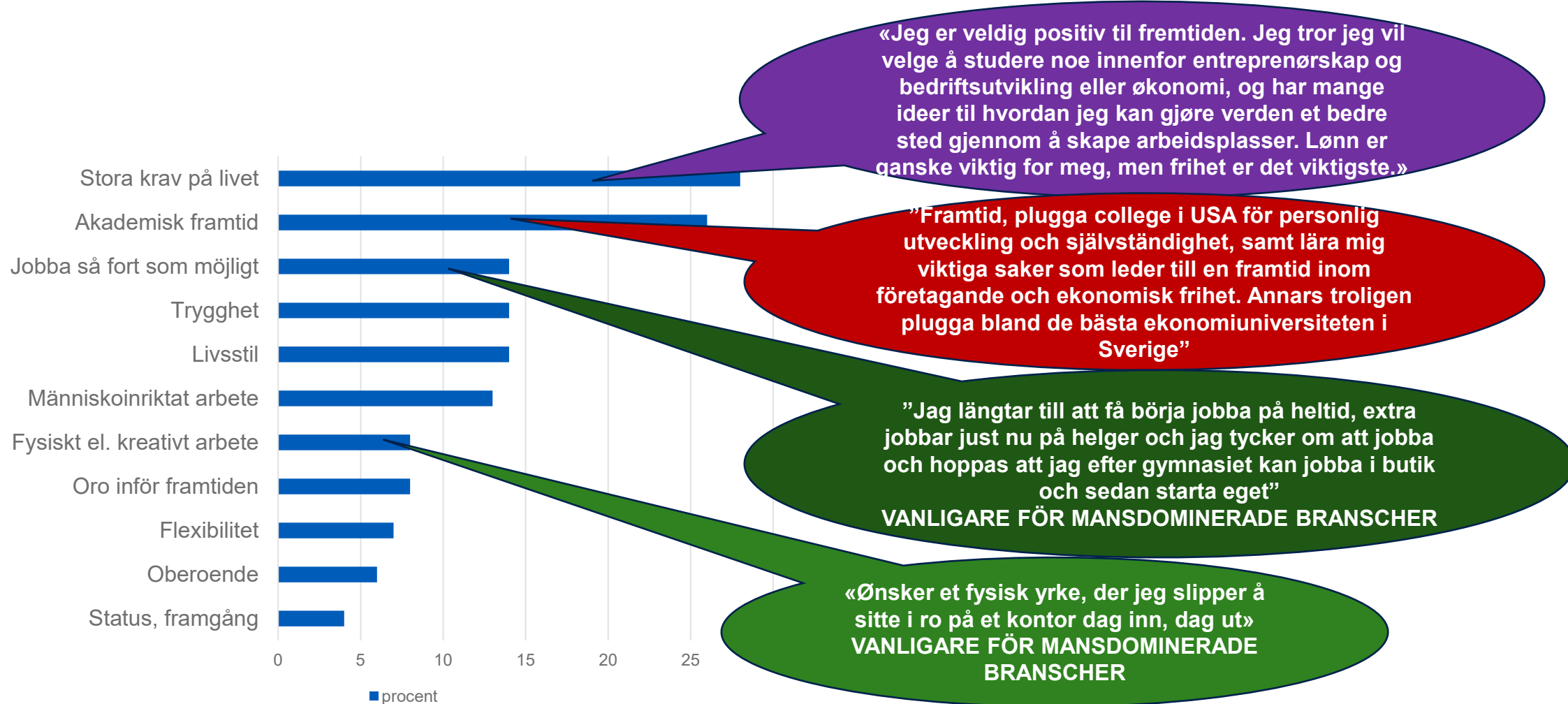
- Ju mer företagandet bedöms kräva **framåtanda, analytiska förmågor**, etc.
- Ju mer företagandet bedöms kräva **ledarskapsförmåga**
- Ju högre grad de har av **entreprenörskapsmål**

Flickor:

- Ju mer företagandet bedöms kräva **kommunikationsförmåga, empati**, etc.
- Ju högre grad de har av **entreprenörskapsmål**

Hur resonerar de som kan tänka sig att driva företag – öppna svar

Sammanfattning och slutsatser

- Intresse för företagande generellt skiljer sig inte mellan flickor och pojkar
 - Däremot mellan branscher dominerade av män och kvinnor, eller könsneutrala
- Inga skillnader mellan dem som bor i stad eller på landsbygden, ej heller mellan länderna
- "Mjuka värden", kommunikation, empati, dvs serviceinriktning, viktigt för intresse för företagande
- Olika typer av företagande motiveras av olika faktorer – inte enbart av intresse för entreprenörskap
- Är ett högt företagande bland ungdomar ett mål? I så fall varför?
- Vill vi att ungdomar startar företag tidigt? Fördelar och nackdelar med det?

Kommande webinarier

Tisdag 1 september	<i>Hur ser unga på kompetens</i> Vilka kompetenser tror ungdomar att det krävs för olika yrken och hur bedömer de sin egen kompetens? <i>Ingrid Zakrisson & Barbro Widerstedt</i>
Tisdag 6 oktober	<i>Ungas bilder av företagande</i> Vill unga människor starta företag? Hur ser ungdomar på företagande och inom vilka yrken lockas de att starta företag? Är det skillnader beroende på var de bor och om föräldrarna driver företag? <i>Ingrid Zakrisson, Barbro Widerstedt & Birgitte Hovdan</i>
Tisdag 3 november	<i>Betydelsen av informell & formell kompetens</i> Vilken typ av kompetens spelar in när arbetsgivare rekryterar? Finns det en matchningsproblematik kring befintlig kompetens och efterfrågad kompetens? Hur ser det ut i våra kommuner? <i>Barbro Widerstedt, Birgitte Hovdan & Gro Talleraas</i>
Tisdag 1 december	<i>Var vill unga människor bo och hur blir det?</i> Stämmer det att tjejerna flyttar och killarna blir kvar på landsbygden? Hur tänker unga människor om var de vill bo i framtiden? När i livet flyttar man och söker man sig tillbaka till rötterna? <i>Ingrid Zakrisson, Barbro Widerstedt & Birgitte Hovdan</i>